

**„Edinost“**  
 značaj enkrat na dan, razen nedelj in  
 razgovor, ob 4. uri zvečer.  
 Naročnina vsakega:  
 za celo leto ..... 21 kora  
 za pol leta ..... 12 „  
 za četrt leta ..... 6 „  
 za en mesec ..... 3 kora  
 Naročnina se plačevati naprej. Na ra-  
 čun priključene naročnine se upravlja  
 ne plača.  
 V tobačarnah v Trstu se prodajajo po-  
 nasadne številke po 6 stočink (3 vč.);  
 v Trstu pa po 8 stočink (4 vč.).  
 Telefon št. 870.

# Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglašni  
 se računajo po vrstah v petitu. Za več-  
 kratno naročilo s primernim popustom.  
 Posledni, pametni in javne zabave do-  
 mači oglašni itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu.  
 Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.  
 Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina, reklamacije in oglase spre-  
 jemajo upravništvo. Naročnina in oglase  
 se plačevati loče Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v  
 ulici Carinca št. 12. Upravništvo, in  
 sprejemanje inšertov v ulici Molin  
 p. c. št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

## Nevarnost razdora na Slovenskem.

XII.

V nasprotju z dunajsko-rimskokatoliško stranko pa bi se mogla prava narodna stranka imenovati »slovanska narod. stranka«. Vprašanje je: se-li sedanja liberalna stranka povzdigne do takega značaja? Nezavisnosti jej ne more odrekati nihče; ali pa bo hotela to nezavisnost porabliti v smislu slovanske narodne stranke?! Ko bi sodili po pisavi »Slovenskega Naroda«, kakoršna je danes v tem listu, morali bi to vprašanje zanikati! No, uredniki »Slov. Naroda« niso še današnja liberalna stranka, in tudi delničarji »Narodne tiskarne«, ki izdajajo »Slov. Narod«, ne sestavljajo še vse takozvane napredne stranke.

Kako naj se torej ta nezavisni del slovenskega naroda izkoplje iz sedanje zagate? Na to vprašanje naj odgovarjajo tisti, ki sodijo, da je slovenski narod neka skupnost, neka celota, ki pred svetom, pred našo ustavo in pred vsem Slovanstvom stoji kakor moralna skupnost. Zato moralna skupnost je potrebna tudi moralna odgovornost, in te odgovornosti ne morejo nositi in dajati drugi, nego nezavisni slovenski rodoljubi! To nezavisnost mislimo tukaj kakor nezavisnost **slovenskih državljanov**, in k tem spadajo tudi naoblašeni, ki so v raznih službah; kajti svoboda državljanov pravi jim je zagotovljena, in jo n. pr. ob volitvah tudi izvršujejo, bolj ali manj vestno. To je vse nekaj drugega, nego pa zavisnost priznane stranke.

V zavisno stranko more stopiti tudi nezavisni, svobodni državljan in se v tem molče odreka državljanjski svobodi svoji. Zato bi bila dolžnost vsakega slovenskega rodoljuba, da se ne odreka svobodi državljanjskega prava, torej da vstopa le k takim strankam, v katerih se moralna odgovornost pojedinca ne more krčiti. Tudi svečeniški, kolikor se čutijo svobodne državljanje, bi bili dolžni skrbeti za primerne stranke, ka-

tere si hranijo svobodo vsaj toliko, kakor pojedinca. Svečeniški so sedaj res v hudem položaju. Liberalna stranka postopa tako, da jim ni možno pristopiti k njej; če se pa ne udeležujejo političnih prav, jim tovariši očitajo nebržnost, stanovsko in zajedno tudi narodno. Kaj naj počno torej? Na Kranjskem jim ne ostane drugega, nego pasivnost, in še za to trpe potem zasledovanje in proganjanje. Drugače bi bilo, ko bi se liberalna stranka vsposobila za sprejemanje v svojo sredo tudi duhovnikov, in to bi bila dolžna storiti na korist vsega naroda!

Kolikor se dares rodoljubov prišteva liberalni stranki, so odgovorni vsak za se za skupnost stranke; kajti pristopajo k stranki kakor nezavisni stranki in sami kakor nezavisni členi.

Ako temu ali onemu izročajo ali prepuščajo vodstvo v tej stranki, delajo to v prepričanju, da se to vodstvo ne bo zagrešalo proti moralni celoti, torej proti interesom skupnosti slovenskega naroda! Če pa kažejo dejstva, da se moralna skupnost zanemarljivo od strani vodstva nezavisne stranke, ni vse jedno, ali smo indiferentni, ali pa da se zganemo in storimo, kar je potreba.

Tu smo doživeli hude skušnje o indiferečnosti slovenskih naobražencev. No, dalje v naslednjem odstavku.

## Dunajski Čehi o slovenskem vseučilišču. Brama Slovencev proti tujim ovaduhom.

Dunaj, 26. dec. 1901.

Danes popoldne je priredil »Klub avstrijskih narodnost.« na Dunaju v znani dvorani »Resource«, nasproti poslopju državnega zbora, javen shod. Dvorana se je rano napolnila pri tleh in na galerijah. Došli so pristaši in veljaki raznih čeških strank na Dunaju in tudi nekoliko drugih Slovanov, med njimi tudi pisec teh vrst. Poleg prvega govornika, tajnika tega

ki ga ni nič manj radostilo. Neznane, ki je od strani opazoval to srečo dveh mladih bitij, se je oglašil in po glasu je Edvard spoznal svojega starega zaščitnika, ki mu je pred prihodom v Pariz dal sveto obljubo, da ga bo spremljal povsod in ga čuval pred nevarnostmi tedanjih časov. Edvard je bil ganjen v dno duše, videl sedaj, kako zvesto je blagi mož vršil svojo prisego! Edvard je nutil zaščitnika: svojemu roko in pripravljal se je, da izrazi svoji neizmerni hvaležnosti... ali tudi to je bil neznanec svarilen angelj in je silil:

— Otroka! Mi ne smemo zgubljati časa. Dokler smo tu, nismo iz nevarnosti. Sedaj treba misliti na beg. Vse sem že priredil v ta namen. Ali skrajne previdnosti treba, da se Edvard odtegne razbojniškim tovaršem.

— Ali kam?! je vprašal Edvard v skrbi.

Zaščitnikov odgovor je bil: v Piemont! Komtesin oče je že tam in jaz sem ga že obvestil o vaši ljubezni.

Na to obvestilo sta oba vskliknila od radosti; ali v hipu je leglo Edvardu nalice nekaj kakor senca. Menil je malodušno:

— Ali oče Karlotin je bogataš in grof, jaz pa sem le priprost človek in — siromak!

Tu pa je neznanec uprl svojo oko v Edvarda. Oh, kako čuden je bil ta pogled, kako je Edvardu segal v dušo. Neopisno mil,

političnega društva, vlega narodnega socijalca češkega, g. Lilinga, ki je razpravljal politične razmere češkega naroda na Dunaju in na Niževavstrijskem, in ki je naposled dokazoval, da Čehi se ne bojé niti groznega absolutizma, sta prišla na vrsto še dva znana in priznana govornika, mladi češki Slovan Anton Tomášek in za njim Slovanec in Slovanom v obče znani publicist, urednik »Parlamentarja«, dr. K. Živny. Prvi je razpravljal korenito na vse strani vprašanje »o slovanskih univerzah v Avstriji.« Dokazoval je s številkami: na kako malo prebivalcev prihaja v Nemčiji jedna univerza! In potem: na koliko več po jedna v Avstriji! A še slabše razmere se kažejo v pogledu na to, da za tretjino Nemcev v Cislitaniji so vseučilišča na Dunaju, v Pragi, Črnovicah, Inomostu in Građu v tem, ko za ostali dve tretjini so samo univerze, v Pragi, Krakovu in Lvovu! In tu zopet je samo jedna za blizu 7 milijonov Čehov, a dve za tri milijone Poljakov, — a nobene za blizu 4 milijone Malorusov in nobene za dobra dva milijona tostranskih Jugoslovanov, specijelno za poldrugi milijon Slovencev. Živo je slikal govornik potrebo še jedne univerze za Češko in pristojenje vsaj jedne gaške (Lvovske) za Maloruse in jedne za Slovence; oziroma naše Jugoslovane. Prav za prav, ako bi merili po vatlu, ki velja za Nemce, bi morali imeti tostranski Slovani vsaj 12 univerz. Za nemške Žide se je v Črnovicah osnovala univerza, ki bo imela kmalu več profesorjev, nego poslušalcev; za Slované, ki imajo samo na Dunaju najmanj 900 vseučiliščnikov, pa se ne stori nič! Le-ti bi imeli večje pravo zahtevati poleg nemške, tudi slovansko univerzo na Dunaju samem, nego pa je to potreba za nemško univerzo v Črnovicah! In vrhu vsega tega hočejo napraviti še nemško katoliško univerzo v Solnogradu. Zopet in zopet se je govornik obračal k dokazom o potrebi slovanske univerze, in vselej so poslušalci burno odobravali te dokaze.

Govornik je naposled povdarjal skupno pravo avstrijskih Slovanov v obče in za vse-

učilišče posebe. Gospod Tomášek je izbornjo rešil svojo nalogo ter je bil po zasluženju pohvaljen z oduševljenjem.

Dr. Živny je kakor govornik že blizu 20 let znan med dunajskimi Čehoslovani. Kadar nastopa, ga sprejemajo primerno s ploskanjem; tako, kakor kadar nastopa na oder kakov umetnik prvega reda. In če je na Dunaju znano, da bo govoril dr. Živny, se že radi tega napolnjuje prostor za shod ali zborovanje. On govori ne prenaslasno, pač pa povzdiga glas z vso energijo ob izražanju važnih stavkov, in čim dalje govori, od hipa do hipa oduševlja poslušalce bolj in bolj. Zato ga pa tudi povsod prosijo, da bi jim pretresal razna in zlasti tudi aktualna vprašanja. Danes je porabil priliko, da je po zasluženju posvetil v jedno brošuro znanega obrekovalca slovanskih narodov, njih političnih društev in raznoterih prvakov. Denuncijant je neki Bresnitz, katerega hočem prilčno po njegovih delih predstaviti tudi in-teresa v avstrijskem Slovanstvu. Dr. Živny je zavračal denunciacije, ki bi rade očrnilo celo slovanske državnike in oblastnike in je dokazoval, da se knez Črnogorski Nikola I. vsikdar vede lojalno nasproti Avstriji, da si bi imel moči v to, da bi, ako bi hotel, napravljati neprijetnosti naši državi. Ravno tako je govornik pokazal na to, kako so ruski vladarji, in posebno sedanji car Nikolaj II. vedno lojalni nasproti Avstriji in dinastiji njeni. Ruski vladarji bi nikdar ne udrli v Avstrijo, da bi jo rušili, pa če pa, ako bi jej pomagali proti — Germaniji! Istotako, kakor so pomagali v sredi prošlega veka proti prekuenuh madjarskim!

Ob izreku »Germanija« je zagromelo po dvorani viharo ploskanje. Sredi govora se je dr. Živny dotaknil še jedne točke denunciacij, namreč očitanja, češ, da slovanski politiki iz Rusije dobivajo denarno pomoč. Dr. Živny pa je rekel, da naj bi le dobivali ti soče in milijone rubljev; a te bi slovanski narodi porabljali v svojo obrambo in pomoč in to bi bilo tudi v interesu našega cesarstva. Slovani pa bi ne potrebovali rubljev — v revolucionarne namene,

PODLISTEK.

## Za dežjem solnce sije.

— Povest iz prejšnjih stoletij; prevel Bukovič. —

Edvard je sledil nepoznanemu in dobro zakritemu ptujcu, ali bolj mehanično, nezavestno, ne pa s kakšno določeno mislijo, ali namenom. Došla sta v neko ozko ulico. Nepoznanec je zaokrenil v neko hišo ter stopal po ozkem dvorišču proti ozadju hiše. Šla sta po stopnicah navzgor. Vrhu stopnic se bila mala vrata. Ta je nepoznanec odprl in bila sta v slabo razsvetljeni sobi. V tej polutemi je bilo težko razločevati stvari. Še le po nekoliko trenutkih, ko se je oko nekoliko privadilo, je Edvard zapazil tam v kotu nasproti vratom — žensko bitje. Ali obraza ni mogel razločiti še vedno. Morete si torej misliti njegovo presenečenje, ko je ona ženska planila proti njemu in vskliknila, vsa iz sebe od radosti:

— Edvard! Vendar, vendar si došel! Oh, kako težko, kako nestrpno sem te pričakovala!

Oklenila se ga je okolo vratu... ona, katero je iskal — komtesa Karlova.

Konečno se je vendar nežno rešil iz njenega objema. Ali tudi njemu je plulo v duši od radosti in sreče na zopetnem snidenju žnjo, kateri je posvetil svoje sreče.

No, doživel je še drugo presenečenje,

vil iz sebe za ves svet; pretežko, preusodno mu je bilo to razkritje... Le srpo je gledal moža, ki je stal tu pred njim! Ta pa je nadaljeval:

— Da, Edvard! Po tvojih pripovedovanjih, po spominih iz otroških let, ki jih nosiš pri sebi in po svojih nadaljnjih poizvedovanjih ne morem dvomiti več, da sem ti jaz dal življenje, da sem tvoj — oče!

Je-li možno? Ali mu je dobri Bog res naklonil tako milost, ali pa ima morda drznega sleparja pred seboj?! Še je omahoval in telebal iz muke dvoma v najslajše nade... Ali slednjič je zavriskalo tudi njemu sree v neopisni radosti: Ne dvomi več, našel si njega, iz čegar naročja si bil iztrgan v najnežnji detinski dobi, našel si svojega — roditelja.

In oče in sin sta si ležala v tesnem, krčevitem, dolgem objemu; komtesa pa je gledala na ta prizor glasno ihté, komaj da se je vzdrževala po koncu... Nemo sta si ležala v naročju oče in sin; ko govori usodnost takega trenutka — od kodi naj bi človek jemal besede?! A ko sta se slednjič izvila iz tega objema, se je oče Leo obrnil proti komtesi in jej velel:

— Pridi sem na moje prsi tudi ti, izvoljenka mojega sina, tebe mi je Bog do-  
 ločil v hčer...

Zdrnila sta na kolena in njuno zvezo je posvetil — očetov blagoslov.

(Zvršetak pride.)

na škodo državi — in s tem je govornik označil dovolj jasno, v kake cilje se drugod potrebuje denarna pomoč, ki prihaja od zunaj!! Samo po sebi se umeje, da je govor dra. Živnega izzval največjo pohvalo.

Kako se zanimajo za shode, kjer govori dr. Živny, je razvidno tudi iz tega, da je prisotni vladni komisar, dra. Novak, neumorno beležil izlasi iz govora dr. Živnega! In potem je razvidno tudi iz tega, da so zunaj bili tu in tam postavljeni — policijsti.

Shod se je završil v polno zadovoljstvo poslušalcev.

Klub avstrijskih narodnosti je bil večkrat omenjen po slovenskih novinah in priporočalo se je, naj bi vstopili vanj tudi Slovenci (du-najski namreč). Že 5 členov si napravi lahko svojo sekcijo, in, kakor čujem, se vendar zga-nejo tukajšnji Slovenci tudi za osnovanje svoje sekcije. Pripomniti treba, da klub avstrijskih narodnosti je sedaj jedino politično slovensko društvo na Dunaju in da se je ta-klub tudi zadnjih let vselej potezal tudi za Slovence. Ker ni bilo pravih govornikov, je bil klub zadnji čas premalo živahen, sedaj pa se zopet okreplja po novih spretnih tudi go-vorniških silah. Hvaležni moramo biti temu političnemu društvu, da se je danes tako energično potegnilo tudi za slovensko vseučilišče in je po g. Tomašku, obsojilo v tem pogledu politiko »poljskega kola« v državnem zboru.

## Politični pregled.

V TRSTU, dne 30. decembra 1901.

**Deželni zbori.** V soboto je več deželnih zborov zapričelo svoja posvetovanja. Goriške — sramote ne omenjamo danes dalje. V soboto so se vršile otvoritvene formalnosti.

V dežel. zboru Štajarskem je na pozdrav deželnega glavarja namestnik grof Clary odgovoril, da vsaka nova sesija pome-nja važno stopinjo v kulturnem in gospo-darskem življenju dežele. Glavno svojo po-zornost bo obračal v to, da se podrejene mu oblasti povspnejo do višine, ki bo odgovar-jala zahtevam moderne administracije. (To je vse lepo; ali nič ne bi škodovalo, ako bi bil g. namestnik zatrdil, da bo silil podrejene oblasti na tisto višino, ki bo odgovarjala zahtevam — objektivnosti in enake dobrohotnosti tudi do slovenske narodnosti v deželi. In tudi to ne bi bilo odveč, ako bi bil opozoril slavno gospodo iz nemške občine, naj uredi enkrat svoje postopanje tako, da bo odgovarjalo dej-stvu, da tretjin osvojenih dohodkov dobiva dežela iz — slovenskih žepov. To so pač ne sklada: go-voriti o napredku in moderai administraciji, a molčati k temu, da se tretjina prebival-stva v deželi čuti zapostavljeno, oškodovano, tlačeno in žaljeno! Op. ur.)

V deželnem zboru Češkem je e. kr. namestnik grof Coudenhove preludiral novim češko-nemškimi pogajanjem. Vladi je seveda najiskrenejša želja, da se kraljevstvo povspne in razevete. A na kako duševno višino bi prišlo isto, in kaka blaginja bi navstala v njem, ako bi prišlo do narodnega miru!! Zato hoče vlada vnovič pozvati zastopnike obeh plemen, naj se dogovore o pogojih za mir ali vsaj za premirje. Vlada se nadeja, da na obeh straneh zmagata treznost in po-gum do miru. (Tako je gospod namestnik — govoril; ali da je vlada tudi v resnici de-lala za narodni mir v zmislu jednake pravi-ce, da ni se svojo pasivnostjo, ali pa celo s koketovanjem vspodbujala onih, ki nočejo miru, ampak razmerje med gospodarji in sužnji: danes ne bi trebalo še le posebnega po-guma v to, ako hoče kdo govoriti o — miru! Op. ur.)

V deželnem zboru Moravskem sta posl. Perek in Stranaky pojašnjevali, zakaj da so češki poslanci ljudske stranke izsto-pili iz pravne komisije. Zlasti posledaji je dokazoval, da po »spravi«, kakor jo namer-jajo Nemci, bi bilo še slabše za moravske Čehe, nego je sedaj. Galerija je pritrjevala češkimi govornikom in en klic od strani nemških poslancev je zadostoval, da je de-želni glavar dal galerijo izprazniti... (Nu, da, nemške želje so posebne želje, take, katerim v naši ljubi Avstriji za petami sledi — uresničenje, tudi če proti zakonu in predpi-som. Tako se je zgodilo tudi tu in g. deželni glavar je moral umakniti svojo odredbo, ker so ga češki poslanci poučili, da bi bil moral poprej galerijo posavariti. Op. ured.)

Tudi v deželnem zboru Gališkem sta si deželni maršal in e. k. namestnik de-lala običajne komplimente. Prvi je pozdravil

»prav lepo« tudi doše maloruske poslance, namestnik pa je zagotovil te poslednje, da se bo vsikdar držal načela pravičnosti in vo-dilna zvezda da mu bo harmonija med obema narodoma. (Lepih besed bi bilo dovolj, go-spada grof Potočki in grof Pininski; sedaj ne treba nič drugega nego — lepih dejanj, ki naj bi vsaj do neke mere popravila kri-šeče in vnebovpijoče dejstvo, da narod ma-loruski, ki sestavlja večino prebivalstva v deželi, ima v deželnem zboru med poldrugo stotino poslancev le dober tucat zastopni-kov!! To dejstvo ne govori ravno za to, da se je uprava dala voliti do sedaj od načela pravičnosti in da bi bila v dejanjih, kazala tisto navdušenje za harmonijo med obema plemenoma, kakor sta je kazala sedaj grofa Potočki in Pininski — v besedah!)

**Poljaki v Nemčiji.** Gospodarski položaj Poljakov v Nemčiji ni povoljen. Na to kaže že izseljevanje v masah v za-padna industrijalna središča Nemčije. Prisiljeno nakovani na zemljo z jako razvito industrijo so, v pravem pomenu besede, obsuti z nem-škimi proizvodi. Z milijardami kapitala, ki je naložen v industrijalnih investicijah Nemčije, ne morejo konkurirati tisočji Poljakov. Mej temi posledajimi je malo večjih industrijalnih podjetij in celo Nemci in po kapitalu jaki Židje se strašijo nalagati svoj kapital v in-dustrijalna podjetja mej Poljaki. Velika ru-darska podjetja v Gorah Šlezki so v rokah nemških magnatov ali države. Pretiravali bi strašno, ako bi trdili, da Poljaki v Nemčiji že imajo svoj stan velikih trgovcev! Oni so še le na potu, da si ustvarijo prvega pra-vega poljskega trgovca! No, v tem vsevajo tudi dobro. Povsem ustvarjen, ali vsled dr-žavne politike in lastne nemarnosti propadel je stan poljskih obrtnikov, ki sedaj iščejo rešitve v združevanju. Delavski stan imajo Poljaki samo v Zgoraji Šlezki (kakih 120.000 rod-bin). Žal, da niso strokovno organizirani; sicer mu pripadajo tudi njihovi izseljenci, ki se rekrutirajo iz daleko najštevilnejega stanu poljedelcev. Poljedelstvo tira poljski seljak mnogo vsepneje, nego nemški, ter stoji na visokem nivo-u, ki mu omogoča, da razmerno lahko prebija tudi težke krize. Slednjič bi bilo omeniti še jeden stan: plemstvo po de-želi (szlachta).

Izgube Poljakov na veleposesti tekom zadnjih 15 let so znatne. Zadolženi poljski veleposestniki so iskali svojo rešitev v tem, da so svoje posestvo — in včasih za velik denar — prodajali državnim komisiji za nase-ljevanje. V Poznański sami imajo Poljaki komaj polovico zemlje v svojih rokah; v drugih krajih je še slabše. Poljskih velepo-sestnikov je le še v Poznański in jako malo v zapadni Pruski. Gornja Šlezka ni imela nikoli posestev v večjih kompleksih, ki bi bila v poljskih rokah. Njihovi lastniki so sedaj katoliško-nemški velikaši. Nasprotno pa je povsodi, kjer bivajo Poljaki, poljskih kmečkih posestev!

### Afera zavoda sv. Jeronima v Rimu.

Včerajšnji »Piccolo« nam je prinesel malo senzacijo, ki pa je označena že s tem, da jo podaja toliko kislim obrazom, kakor bi sam jesih pil. Bavi se namreč s kompromisom, ki se je baje sklenil med nasprotnima stran-kama v zadevi zavoda sv. Jeronima v Rimu. Žid z lesnega trga je — kakor rečeno — skrajno nezadovoljen z rešitvijo te zadeve in jedino njegovo upanje je še, da je komuniké, ki ga je prosili Alaevech obelodanil v nekem laškem listu o tej aferi — neavtentičen. Kom-promis, ki se je sklenil z Alaevechem in njegovo družbo in kakor ga objavlja »Pic-colo«, ne spreminja na pipsževem brave-u skoraj nič ali vsaj nič bistvenega. Zavod ob-drži ime: »Zavod sv. Jeronima za Hrvate«.

Ostanje tudi človeče, da se bodo vspre-jemali v zavod jedino le gojenci, ki so po-rojstvu in po jeziku Hrvati, dalje se bo v zavodu gojil staroslovenski cerkveni jezik in poleg družin važnih določil priznavajo Ala-ecvich in njegova družba tudi avstrijski protektorat.

Že iz teh kratkih potez bi bilo spoznati,

da je lahonska klika popolnoma podlegla v tej pravdi in da je zmagała pravica! O članku »Piccolovem« spregovorimo jutri ne-koliko obširneje.

## Tržaške vesti.

**Mestni svet.** V seji minolega petka je mestni svet nadaljeval podrobno razpravo, o proračunu za l. 1902. Naš prijatelj svet. Rascovich je predlagal, naj tržni odbor

preštudira spremembo tržnih taks tako, da se bodo iste nalagale tudi kmetovalcem, ki prihajajo v mesto prodajat svoje pridelke. Gospodje laški svetovalci, ki nas imajo »tako radi«, so seveda vsprejeli ta predlog. Rascovich je nadalje tudi predlagal, naj se briše postavka 4000 kron za obleke kaznjencev, tržaskih občanov, ki so izpuščeni iz zaporov. Vodja dr. Artico pa je pojasnil velenčenemu Rascovichu, da te postavke ni mogoče bri-sati, ker se kaznjencev ne more puščati nagih iz ječ, kadar so odsedeli svoje kazni. Svet. Dollenz je ponovil svoje priporočilo, ki je je stavil v mestnem svetu že lanskega leta, naj se namreč napravi ljudsko kopališče za Rojan, Greto in Barkovlje. Asesor Boccardi je pojašnjeval, da je že napravljen načrt v ta namen, ali istega niso mogli predložiti še mestnemu svetu, ker bi izvedenje tega načrta stalo 100.000 kron. Svet. Dollenz je na-svetoval, naj bi se ustanovilo kopališče, ki ne bi toliko stalo. K naslednji točki je omenil svet. Dollenz, da je bil že l. 1898. odobren predlog, naj se v Rojanu ustanovi javna pralnica in se je v ta namen določila svota 5800 glđ. Vprašal je, zakaj da se ta sklep ni še izvršil?! Mestni fizik dr. Co-stantini je odgovarjal, da se ta sklep ni mogel izvršiti radi pomanjkanja vode in da se v kratkem ustanovi več pralnice, ker bo vsled povečanja vodovoda sedaj dovolj vode. Svet. dr. Rybář je k točki »pokopališča« povprašal, v kakem štadiju se nahaja vprašanje povečanja, oziroma premeščenja pokopališč v spodnji okolici. — Mestni fizik dr. Constantini je odgovarjal, da je od-prava pokopališča v Šklednju nujno potrebna, ne pa v Barkovljah. Glede pokopališča na Katinari je menil, da isto zadostuje potre-bam dotičnega kraja. Svet. Dollenz je povdarjal, da bi se barkovljansko pokopali-šče moralo prestaviti bolj proti Kontovelju, ker je isto sedaj skoraj sredi vasi in tik zelo obiskovanega sprehajališča. Dalje je svet. Dollenz predlagal, naj se netlakovane ulice in ceste močijo, naj se pred rojansko vojašnico postavi svetilnik in naj se ulico sv. Mohorja v Rojanu nekoliko bolje čisti. Svet. dr. Rybář se je čutil, da magistrat opaža v svojem poročilu, da podraženje premoga švedno obstoja, da si se je znižanje stroškov za razsvetljavo utemeljevalo s tem, da je premog postal cenejši. Svet. Vatrovac je predlagal, naj se v ulici Scoglio postavi šest novih svetilk. — Svet. Dollenz pa, naj se 5 svetilk postavi na kontoveljski cesti in 5 v ulici medvedji hrib (Montorsino) v Rojanu. Tajnik Manzutto je odgovarjal, da je že napravljen načrt stroškov za razsvetljavo ulice »medvedji hrib« in da se ta načrt v kratkem predloži mest-nemu svetu v odobrenje. (Pride še.)

**Do kedar še?** Prejeli smo in objav-ljamo: Že od julija meseca leže na ces. kr. namestništvu razni prizivi proti rešitvi magi-strata na prošnje za podeljenje domovinske pravice na podlagi novega domovinskega zakona. Na stotine je takih prizivov, ki leže na istem e. kr. namestništvu že po tri, štiri in več mesecev, ne da bi se bil rešil nijeden izvzemši onih pet slučajev iz okolice! — Mi vemo, da je namestništvo vse te prizive od-stopilo e. kr. redarstvu, katero ima nalogo popolniti, oziroma izjaviti se, so-li prizivi osnovani, ali ne. Vemo, da je to preiskovanje težavno in (še preveč) počasno, ali vemo tudi, da je redarstvo rešilo že na stotine prejetih prizivov, ki pa leže nekje — med staro šaro! Ali ne bi e. kr. namestništvo moglo podre-jeni oblasti naložiti, da ista, čim je rešenih, recimo, 20 prizivov, vrne iste e. kr. namest-ništvo, katero naj bi te prizive defiativno rešilo in odposlalo strankam?!

Nam so poznani slučajji, ko stranke ča-kajo že 5—6 mesecev na rešitev vloženega priziva, ne da bi mogle poizvedeti kaj kon-kretnege o usodi istega.

Da, celo e. kr. redarstvo ima že po tri mesece v aktivih navadnih prošnje za potrjenje 10 letnega bivanja v tej občini! In to ne samo slovenskih, ampak tudi laški pisane!

To ne more in ne sme še dalje iti tako, ker to ni nikača šala, ampak gre tu za živ-ljenske interese prosilcev samih in njihovih dosedanjih občin še posebe!

Z novim letom naj bi se ta birokratični aparat malec elektriziral in naj bi že enkrat ukrenil, kar bi moralo biti storjeno že pred meseci!

**To je nezaslišano!** Pišejo nam: Na prošnjo, objavljeno v »Edinosti« po uradu političnega društva »Edinost«, naj bi žup-nijski uradi izdajali izvadke iz krstnih listov,

potrebne za pridobitev domovinske pravice, se je odzvala večina župnijskih uradov.

Nekateri se pa drže »stare navade« in zahtevajo po 2 (reci dve) kroni pristojbine! Nekatere zahtevajo pa celo po 5 kron in 40 stotink za en krstni list!! Gospoda! Mi vemo, da od zraka ne more živeti nikdo in da tudi tiskovine stanejo, ali za kake male odškodnine, bi morale po našem menjenju, skrbeti občine, ki so največ interesirane na tem, da se iznebe pristojnežev, od katerih nimajo pričakovati nobenih koristi, pač pa občutnih bremen.

Nekatere stranke rade trosijo tudi večje svote v dosego domovinske pravice, toda to so le nekatere — večina, ogromno število njih so pa taki, ki nočejo in tudi ne morejo trošiti, ter raje opuščajajo vsaki korak za dosego domovinske pravice v občini, kjer so preživeli večidel svojega življenja. Ti ostajajo tako na ramah svojih občin, ki bodo morale še nadalje skrbeti za dotične pristojneže svoje in plačevati zanje vsakovrstne stroške.

Občine zunaj po deželi naj bi skrbele torej, da se slednjemu prošileu omogoči brez-plačno dobivanje potrebnih dokumentov, ker le tako bo možno doseči razbremenjenje od mnogih, razmerno velikih in v resnici kri-vičnih stroškov.

### Čoški glas o slovenskih polemikah.

Praska »Politika« piše: »Med slovenskimi listi se sedaj, žal, polemizuje v takem tonu, ki je blizu ravno nasprotno od tiste urbanosti, ki je sicer običajna tudi med nasprotniki, ako kaj drže do dobrega vedenja. »Najviše« v tem pogledu je dosegel vsakako »Slov. Narod« v neki polemiki proti tržaški »Edinosti«.

Tu navaja praski list doslovno nekoliko stavkov iz tiste notie, v kateri je »Slov. Narod« naš list »duševito« primerjal oslu, ki patetično sega po vijolini, ter pripomnja:

»Ali so gospodje od strankarske strasti tako prevzeti, da si ne morejo staviti vprašanje, v koliko so taka stilitiška »dela« pri-pravna v to, da bi pripomogla do duševne povzdige naroda in kako dobrodošlo mora biti skupnim nasprotnikom slovenskega na-roda, ako jim slovensko novinstvo samo po-daja material?!

**V zahvalo.** Tiskarna »Edinost« je pre-jela te dni sledečo dopisnico:

»Slavno ravnateljstvo!

Prosim, da mi pošljete računa, da me ne boste skozi G.... iskali. Kar dolgujem še do novega leta 1901, potem ne prevzamem več »Elinosti« potem dobivam »Piccolo«.

Spoštovanjem

J. O., m.

Divača, 29. decembra 1901.

Kaj pa je bilo tako strašnega? Omenjeni gospod je bil naročil v tiskarni »Edinost« neke tiskovine še leta 1899. Tiskarna ga je večkrat opominjala na poravnavo dotičnega računa, a vsi opomini so bili brezuspešni. Radi tega ga je izročila odvetoiku, da ga isti opozori še enkrat, predno napravi druge ko-rake. To se je tudi zgodilo in odgovor je.... kakor gori povedano.

### Drobne vesti.

Požar. Sinoči je gorela hiša posestnika Frana Bole v ulici Sette Fontane št. 14. Došli na lice mesta, so ga-silei z velikim trudom pogasili ogenj in tako odvrnili večjo nesrečo.

Umrli na ulici. Včeraj popoldne je umrla na ulici Caserma 22-letna Marija Bajc, stanujoča v ulici Molina grande št. 7. Siroto so prenesli na zdravniško postajo v nadi, da jej bo še pomoči; ali zastonj ker dekle je že izdahnilo svojo dušo. Truplo po-kojne so prepeljali v mrtvašnico pri sv. Justu.

Tat v cerkvi. Včeraj zjutraj so are-tirali 55-lenega znanega tatu, Anton Zama-teo, ker je v cerkvi sv. Petra ukradel gospoj Margeriti Verbič listino z večjo svoto de-narja. Tatu so odvedli v zapore v ulico Tigor.

Samomor. Včeraj si je s svojo lastno roko končala življenje gospica Hermina Benagrichio, stanujoča s svojim bratom, pomor-skim kapitanom, v ulici Lazzaretto vecchio št. 11. Pokojnica je izvršila samomor v ne-normalnem stanju. Bila je hči odlične tržaške družine.

**Vremenski vestnik.** Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 5.8 ob 2. uri popoldne 9.5 C.° — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 757.5 — Danes plima ob 4.08 predp. in ob 5.41 popoldne.

**Čitateljem.** Jutri bo imel naš list 4 strani priloge, da iztrebimo nekoliko gradiva, ki se nam ga je nakopičilo. Marsikaj za danes pripravljene smo morali odložiti za jutri. Iz delavskih krogov smo dobili par vprašanj, da-li ne bomo nadaljevali cikla člankov pod naslovom: »Ali je še kdo med nami, ki ne vidi?« Izražuje svoje zadoščenje na tem, da se naši ljudje zanimajo za stvar, odgovarjamo, da bomo nadaljevali! Saj nam je še izvršiti glavni namen, ki smo si ga nadelili: da ob izgledih, ki jih daje drugorodna socialna demokracija — pokažemo našim delavcem v pravi luči: našo tržaško, slovensko, takomenovano socialno demokracijo.

**Silvestrov večer.** Telovadno društvo »Tržaški Sokol« priredi jutri svoj Silvestrov večer v dvorani kavarn-restavrantu v »Javnehi vrta« po nastopnem vspredu: 1. D. Jenko: »Nek dušman vidi«. 2. C. Kuntze: »Vinska poskočnica«. 3. »Deset minut«. — k— a. 4. F. S. Vilhar: »Na vrelu Bosne«. 5. »Teater na secesiji«. 6. J. Kocijančič: »Roženkavt, nagelj in rožmarin«. 7. »Bacek« pravi in poje. 8. — in razna ropotija. Iz prijaznosti sodeluje »Slovensko pevsko društvo«. Začetek točno ob 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> uri zvečer. — Električna luč. — Ustopnina 20 nč. za osebo, za rodbino 60 nč.

**NB.** Vhod je na oglu vrta pri kavarni »Sport« in sicer na mestu, kjer se križata ulici Alessandro Volta in Cologna.

**Pevsko društvo »Adrija«** v Barkovljah vabi na Silvestrov večer, ki ga priredi v dvorani »Narodnega doma« v Barkovljah. Na vspredu bodo: Petje, dve igri (»Gospod Čapek« in »Novoletno darilo«), šaljivo srečkanje z raznovrstnimi dobitki ter prehod iz starega leta v novo. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina z jedao srečko 25 novčičev za osebo.

**Pevsko društvo »Zarja«** v Rojani vabi na Silvestrov večer z božičnim drevesom, petjem, igro, plesom in šaljivo tombolo na dobitke. Zabava bo v gostilni »Konsumnega društva« v Rojani. Začetek točno ob 8. uri zvečer. Ustopnina na veselico 20 nč., sedeži 10 nč.; k plesu: možki 30 nč., ženske 15 nč. — Posamične številke šaljive tombole po 10 nč.

**Pevsko društvo »Hajdrih«** na Proseku priredi svoj Silvestrov večer v dvorani gostilne g. M. Lukša na Proseku po nastopnem vspredu: 1. »Pjevajmo«, možki zbor. 2. »Slava Slovence«, možki zbor. 3. »O bitvi«, možki zbor. 4. »Sam ne ve, kaj hoče«, burka v 1 dejanju. 5. »Zrinski«, možki zbor. 6. »Triglav«, možki zbor. 7. »Novoletno darilo«, šaljiv prizor. 8. »Lahko noč«, možki zbor. 9. Prehod iz starega leta v novo leto. Alegorična figura. 10. Voščilo predsednika. Začetek ob 8<sup>1</sup>/<sub>2</sub> uri zvečer. Vstopnina 40 stotink. — Podporni udje ne plačajo vstopnine. Med posamičnimi točkami bo svitanje na glasovir.

Rojake, prijatelje »Hajdriha« vabi na zadnjo letošnjo zabavo odbor.

**Vse slavno občinstvo** je vabljen na novega leta dan na predstavo »Rokovnjačev«. Pridite vsi, vsi! Kajti, morate si zapomniti, da dolgo potem ne boste imeli več prilike poslušati našega predvignega Blaža Mozola, Nandeta s Paleževine, lepih naših vojakov, rokovnjačev in rokovnjačev in drugih. Cena bo tudi ugodna (in sicer: vstopnina 60 st., sedeži I. vrste 60 st., II. vrste 40 st. Pripravljeno bo vse, kar je pe prostoru možno nuditi udeležencem. Stojišča bodo prerejena v galerijo, kjer bo zadovoljen vsakdo. Torej vsi v Barkovlje na novega leta dan!!!

**Vsi č. gg. delitanti in delitanti** je so uljudno vabljeni, da pridejo danes zvečer ob 8. in pol uri v »Sokolsko dvorano« k vajan »Rokovnjačev«. Brez nobene vaje pa vendar ne smemo nastopiti; naj pridejo torej vsi, da ne bo manjkalo nihče. Prosimo, še enkrat!

**Pevsko društvo »Slovan«** v Padriču priredi dne 1. januarja t. j., na novega leta dan, svoj pevski večer v gostilni pri Martinu.

Peti naše so želje  
Pesem nam duha vedri.  
Petje prinaša veselje,  
Žalost od nas odpodi.

**Ples trgovskih pomočnikov** bo v gledališču »Armonia« in ne »Fenice«, kakor je bilo zadnjič naznanjeno po pomoti.

## Vesti iz ostale Primorske.

× Odprt grob. Dne 25. t. m. je umrl v Rutu na Tolminkem tamošnji obče

spoštovani učitelj, g. Ivan Sivec. Pokojnik je bil zvest čitatelj našega lista skozi mnogo let. P. v. m.!

× Vsmilite se! Iz Marezig, okraja koperskega, nam pišejo: Kakor je čitateljem »Edinosti« že znano, je letošnje poletje v tukajšnji občini toča provzročila veliko škodo, tako, da je v nekaterih selih, osobito v selu Labor, neizogibna lakota, ako ne pride od nobene strani nikaka podpora. Na tozadevno prošnjo v »Edinosti« poslanih je bilo županstvu v Marezigah od raznih dobrotnikov okolo 20 kron, a druge podpore ni do danes še nobene, četudi je bila od dež. odbora uvedena pomožna akcija in je državni zbor dovolil potrebne kredite za pokrajine, poškodovane po elementarnih neizodah.

Kolikor bi se dalo soliti, moral bi od onih kreditov odpaati primeren del tudi na našo občino, a do danes ni ne duha ne sluha da-si beda trka na vrata vsaki dan. Dozdaj so si še pomagale posamične družine, da so služile za polento na eden ali drugi način. Eai so prodajali drva, drugi živino, tretji so hodili v Trst, kjer so delali kakor težaki na raznih delih. A čim nastanejo mrzleji dnevi, ko prične pihati burja, tlašal se bo vsakdo za svojim ognjiščem ter kupal polento in pekel krompir, če — da, ko bi ne bilo tega »če«! — če bo le imel eno ali drugo! Dober posestnik, eden največjih kmetov v vsej občini, mi je pravil, da je pridelal letos celih 13, reci trinaest krompirjev!

O koruzi za polento seveda ni niti govora! Kaj naj začne z onimi 13 krompirji?! Ali naj jih speče, ali skuba, ali pa surove pojé?! In poleg tega še ono preklicano število 13, ki že samo ob sebi oznanjuje nesrečo!

Vendar pustimo šlo na stran, ker stvar je preressna in prežalostna!

Kolikor je meni znano, storila sta toliko županstvo v Marezigah, kolikor tudi okrajno glavarstvo v Kopru svojo dolžnost v polni meri; stvar mora torej ležati ali na Dunaju ali v Trstu.

Kaj se tem visokim gospodom mudi! Ali res ne slutijo, kaj je beda? Ali res ne vedo, kako je v hiši, kjer se je nastanil najgroznejši gost — lakota?! Ali jim druge »više« stvari in tisti »viši« oziri ne pušajo niti minute časa, da bi se spomnili onih, ki — stradajo?! Ali ljudski blagor, blagostanje ljudstva ... ali to res ni nič?! Ne, gospoda, to niso fruze. Te besede kažejo visoki gospodi na teren, kjer bi lahko razvijali delovanje, ki bi bilo res plemenito! Vemo tudi mi: mora biti razlike! Mora biti viših in nižih! To je že zakon v razvoju človeštva. Ali ta zakon ne veleva nikjer, da med višimi in nižimi ne sme biti one vezi, kateri pravimo — usmiljenje. Ker nam, kakor rečeno, ni znano, kje je zamuda, ali na namestništvu, ali na ministerstvu, kličemo torej toliko gospodom v Trstu kolikor onim na Dunaju: usmilit se onih siromakov, ki tam v Marezigah, političnega okraja koperskega, v deželi istrski, trpe — lakoto in obupujejo!

× Važno aretiranje. Iz Sežane nam pišejo:

Vi ste bili že v svojem listu sporočili nedavno temu, kako so so tu v Sežani aretirali nekega človeka, ki je poneveril več svoto denarja. No, mi bi vas prosili, da ono vest nekoliko spopolnite.

Dne 13. t. m. je bil naš načelnik redarstva, g. Skrinjar, opazil v neki tukajšnji gostilni tujega samljivega človeka, ki je po nepotrebnem trošil več svote denarja.

Isti redarstveni organ je povabil torej tujega gosta na redarstveni urad, kjer ga je po dovršenem zaslišanju aretirat. Tujec je bil identičen z nekim Josipom Joric-em iz Trsta, ki je poneveril Josipemu gospodarju lepo svoto 5255 K.

Pri sebi je imel še 5130 K, katere mu je redar zaplenil. Vse to se je izvršilo že pred, nego je prišla prijava iz Trsta in je bila torej notica v »Piccolu«, glaseča se drugače, neresnična.

× Lokalna železnica Trst-Poreč. Te dni se delajo na novi ozkotirni železnici Trst-Poreč poskušne vožnje. Na kolodvor državne železnice v Trstu je došlo že več tovornih in osebnih vozov za novo progo. Osební vozovi so po velikosti in gradnji jako slični vozovom tržaškega električnega tramvaja. Poštui vozovi imajo tudi slovenski in hrvaški napis, seveda — na zadnjem mestu.

## Vesti iz Kranjske.

\* G. Fran Wiesthaller, ravnatelj drugega državnega gimnazija v Ljubljani, je promaknen v VI. činovni razred.

## Vesti iz Štajerske.

— Osebne vesti. Cesar je pomaknil v VI. činovni razred ravnatelja gimnazij Julija Glovackega na državni gimnaziji v Mariboru in Frana Langa na drž. gimnaziji v Ljubnem.

## Književnost in umetnost.

»Parlamentär«. Sedaj ob novem letu je treba omeniti, da je začel zopet redno kakor tednik izhajati Slovence od poprej dobroznani »Parlamentäre«, ki stoji na leto 24 K. Naročnina se pošilja na adresu uredništva in administracije na Dunaju: IX/4, Althanplatz 9. »Parlamentär«, kateri vodi dr. K. Živny, a izdaje gospa Marta Živny, rojena Skrejšovský, si je postavil poslednji čas posebno zadačo: na prvem mestu razpravlja zunanjo politiko, in to v velikem stilu; a opazuje tudi notranjo politiko, in je glede na zunanjo in notranjo politiko jako dobro poučen. Slovenski politiki naj le segnejo po tem tedniku; tam dobó obilo snovi v zaresno premišljevanje. Tu in tam nalašč prezirajo ta list, a kakoršen je sedaj, ga poštevajo in ga bodo poštevali odslej diplomati, državni in narodni politiki. O tem se more preveriti iz same vsebine vsak sposoben čitatelj.

»Slavjanskij Vek«. V našem listu je bil ta polumesečnik že označen in Slovence priporočen. Iz poslednjih števil navajamo nekoliko zaglavij raznih razprav; napisano podajemo v prevodu. Iz št. 28: K vprašanju o slovanski knjižni trgovini. — Duboko pojmanje narodnosti (hrv. in ruski tekst). — Nadaljevanje šolskega vprašanja Slovanov v koncu XIX. stoletja. — Položenje Rusov v Galiciji. — Pisma: Kje je umrl sv. Meto diž? — Iz št. 29: Druga doba slovanskega preropenja (hrv. in ruski teks). — O napačnem realizmu prof. Masaryka. — Pismo Slovenca (Odgovor). — Št. 30: O ruskem konzulatu v Pragi. — Bosno-Hercegovinsko vprašanje. — Št. 31: K vprašanju o slovanskih univerzah v Avstriji. — Slovani, Kurdi in ruski jezik. — Položenje in gibanje Slovencev (v več številkah. Slov. in ruski tekst). — Ruski jezik na Češkem. — Dostojevskij in Slovanstvo. — Ideja državnosti. Itd. — V vsaki številki so še posebe pisma, razne vesti, poročila o književnosti, pesmi in leposlovni teksti s povdarkom. »Slavjanskij Vek« izhaja po 2 krat na mesec na več polah v vsaki številki, in stoji v Avstriji 10 kron, za pol leta 5 kron. Adresa uredništva, kateremu se pošilja tudi naročnina, je: Dunaj, VIII. Bennogasse št. 22. Urednik-izdajatelj je dr. D. N. Vergun. Slovenci, kateri se hočejo poučiti in vglobiti v razna kulturna slovanska vprašanja in poleg tega vaditi se tudi v ruščini, posezajo in bodo dalje posezali po tem izdanju, jedinem svoje vrste v našem cesarstvu. List si pridobiva zaslug za slovanske narode v Avstro-Ogrski tudi radi tega, da ima v ruskem občinstvu med veljaki naročnikov, ki se tako seznanjajo z razmerami in položajem zapadnih Slovanov.

## Brzjavna poročila.

**Samomor visokega sodnega uradnika.**

DUNAJ 30. (B.) Podpredsednika deželnega sodišča, Ferdinanda vit. Holzingerja so našli danes zjutraj v njegovi pisarni ustreljenega. Dogodil se je samomor. Holzinger se e usmrtil minolo noč. Iz ostavljenih beležk je razvidno, da je bil vzrok samomoru v strahu pred oslepljenjem vsled težke bolezni na očesih.

### Deželni zbori.

DUNAJ 30. (B.) Deželni zbor nižjeavstrijski je bil danes odprt v navdušenimi »Živio«-klici na cesarja.

GRADEC 30. (B.) Deželni zbor je po kratki razpravi votiral proračunski provizorij za prvo polletje 1902 in je vsprejel predlog deželnega odbora, s katerim se mestni občini v Gradcu dovoljuje najeti posojilo v najvišem znesku 1,600.000 kron v pokritje primanjkljaja v izrednem gospodarstvu deželnega zaklada za l. 1902.

## Vojna v južni Afriki.

LONDON 30. (B.) Lord Kitchener javlja iz Johannesburga večerajšnjega dne: Anglež, ki so bili ujeti pri Tweefonteinu, so Buri izpustili zopet in so se danes zopet povrnil v Bethlehem.

### Dogodki v Kitaju.

PEKING 29. (B.) 2000 kitajskih čet je minolega petka dospelo v Peking. Program za prihod cesarskega dvora določa, da pride cesar iz Potingfu s posebnim vlakom. Drug posebni vlak privede v Peking cesarico udovo, katero bo cesar pričakoval na kolodvoru z velikimi častmi.

### Velika poplava.

TANGER 29. (B.) Vsled grozne vodne trobe je bilo mesto Safki v svojem spodnjem delu skozi 10 ur preplavljeno 3 m visoko v glavni ulici so se porušile vse prodajalnice in voda je odnesla blago v morje. Utonilo je nad 200 oseb. Med ponesrečenci ni nobenega Evropejca. Carinarski urad in vsa skladišča so popolnoma zginola. Škoda je ogromna.

### Spravna akcija na Moravskem.

BRNO 29. (B.) Pod predsedstvom načelnika grofa Herbersteina je bila danes predpoludne seja permanentnega spravnega odseka iz deželnega zbora moravskega. Členi odseka, ki pripadajo češkemu klubu, niso prišli v sejo. Po temeljiti debati so sklenili, da predlože drž. zboru poročilo o desedanjem delovanju permanentnega spravnega odseka. — Poročevalcem je bil izvoljen poslanec baron Chlumecky.

## Bratje Sokol!

Pozivljamo Vas, da se v polnem številu udeležite »Silvestrova večera«, ki se bo vršil v restavrantu v javnem vrtni! Privedite seboj tudi svoje znanee in prijatelje! Pridite, da se v sokolskem pobratinstvu poslovimo od starega in pozdravimo novo leto! Na zdar! ODBOR.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX  
MIZARSKA ZADRUGA V GORICI  
z omejenim jamstvom  
naznanja slovenskemu občinstvu, da  
je prevzela  
prvo slov. zalogo pohištva  
iz odlikovanih in svetovnoznanih to-  
varn v Solkanu in Gorici  
Antona Černigoj-a  
katera se nahaja  
v Trstu, Via Piazza vecchia  
(Rosario) št. 1.  
(na desni strani cerkve sv. Petra).  
Konkurenca nemogoča, ker je blago  
iz prve roke.  
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PASTIGLIE PROTI PRENDINIJE  
kašlju, grlobolu, hripavosti, katanu, upa-  
danju glasu, itd. itd.  
zahtevajte vedno  
Prendinijeve paštilje  
Čudovit učinek pri pevoih, govornikih, prepoved-  
nikih, učiteljih itd.  
Dobivajo se v škatljicah v Prendinijevi lekarni  
v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah  
kakor tudi po celi Evropi.  
Škatljica stane 60 stotink.

Aleksander Levi Minzi  
Prva in največja tovarna pohištva  
vseh vrst.  
TRST  
TOVARNA: ZALOGA:  
Via Tessa, 10 Piazza Rosario št. 2  
vokal (šolsko poslopje)  
Via Limitanea In Via Riborgo št. 21.  
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Iz-  
vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.  
Cene brez konkurence.  
ILUSTROVANI ČENIKI TASTONI IN FRANKO  
Predmeti postavio se na na obrod  
ali železnico FRANKO

**Velikanska rastava pohištva in tupecarij. Izvenredno ugodne cene.**

**VILJEM DALLA TORRE**  
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)  
Moje pohištvo donesce srečo.

**Zahtevajte v vseh javnih lokalih: Sport & Salon** najelegančnejši, najbogatiji in odlični krogi, v društvi in javnih lokalih tu in inozemstva najbolj razširjeni nemški družinski list, ki vsprejema rodbinska, društvena, umetniška in športna poročila brezplačno.

**Izhaja vsako soboto.**

**Naročiti se more z vsako številko in stane na leto:**

|                                                     |           |
|-----------------------------------------------------|-----------|
| navadna izdaja K. 24-24 Mk. posamezno 50 st. 50 Pf. | 1 K 1 Mk. |
| luksna " 40-40 Mk. " " "                            | 2 K 2 Mk. |
| krasna " 100-100 Mk. " " "                          |           |

Posamične številke proti plačilu v znakah.  
Uredništvo in uprava: Dunaj, IV., Plessgasse 1.

**Proti kašlju in kataru**  
kakor tudi proti  
**- hripi (influenca) -**  
naj se uporabljajo edino le  
**katramne pastilje Ravasini**  
skatljica po 80 stotink.

**Proti zagrljenju in grlobolu**  
se priporočajo  
**Ravasinijeve pastilje**  
od ogolunjene sladke škorje  
skatljica po 60 stotink.

Vdobja se v  
**LEKARNI RAVASINI**  
v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.  
kakor tudi v lekarni Pletola, Jernetti, Luciani, Vi-  
tali & Vardolano; v Beči: lekarna Prodan; v  
Gorici lekarna Cristofaletti in Poltoni.

**Prodaja vina „Ai Maestri“**  
v ulici Valdivia št. 17. Slavnemu občinstvu se u-  
kaznjo, da se od danes naprej točijo sledeča vina:  
refošk črn po 28 novč., bela rebula iz Brd po 28  
novč. Za družine po ugodnejših cenah. Opolo iz Visa  
po 28. novč. Za obilen obisk se priporoča ter že v  
naprej zahvaljuje.

Vsak zamore moja vina analizovati in ako jih  
vdobi ponesrejen vdolbi 100 gl. nagrade.

Ces. kr. priv. civilni, vojaški in uradniš-  
krojač M. Poveraj, trgovec v Gorici, na  
Travniku št. 22 I. nadstropje priporoča  
častiti gospodi svojo izborno zalogo su-  
knega blaga, gotovih oblik, perila vsake  
vrste in vse potrebščine k oblekam za vsaki stan  
Vestreza vsakemu naročilu in po meri.

**Salarini.** Ponte della Fabbrica št. 2. vogal ul.  
Torre. Podružnica „Alla città di  
Londra“ z najfinjšimi izdelki v ulici Poste nove 3.  
(Brunnerjeva hiša). Zaloga izgotovljenih oblik za  
moške in dečke. Velik izbor oblik za moške od g.  
6.50 do 24, za dečke od gl. 4. do 12. suknene jope  
v velikem izboru od gl. 3. do 8. zimске močne jope  
in podšite jope z ovratnikom od astrahana od gl. 5 —  
14, ravno tike podšite s kožuho od gl. 12. —  
32. Površne suknje v velikem izboru od gl. 18 — 32.  
Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene  
hlače od gl. 2.50 — 4.50, finejše od gl. 5 — 9.  
Velik izbor oblik za otroke in dečke od 3 — 12 let  
od gl. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po  
najnižjih cenah. Hlače od motelkine (zlojeda koža)  
za delavce izgotovljene v lastni predilnici na roko  
v Korminu.

Črtane močne srajce za delavce gl. 1.30. Va-  
lika zaloga snovij za moške obleke na meter ali  
tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo  
točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici  
v ulici Poste nove se sprejemajo izdelovanja obleke  
po meri ter se še posebno vdolbiva vsake vrste oblik  
v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

**Anton Breščak** v Gorici, Gosposka  
ulica št. 14 in ulica  
Vetturini ima v zalogi v veliki izbiri pohištvo vseh  
slogov za vsak stan od najboljše izdelka. V  
zalogi ima: podobne na platno in šipe, ogledala, zime  
dražnato, razne tapecarije itd. Daje tudi na obrok.

**Pekarna in sladničarna** Jakob  
Jellen  
v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat  
na dan svoj kruh in velik izbor sladice. Sprejema v  
pečivo bodisi testo za naveden kruh ali sladice. Za-  
loga moke iz prvih ogerskih mlinov.

**Gostilna Gambrinius**  
Via Rossetti št. 2  
Odpri vsaki dan do polnoči.

Podpisana naznanja slavnemu občin-  
stvu, da toči vina prve vrste vipavsko  
belo, in istersko črno vino, ter izvrstno  
senožesko pivo.

Kuhinja je priskrbljena vedno z gor-  
skimi in mrzlimi jedi.

Za obilen obisk priporoča se slav.  
slovenskemu občinstvu;

udana  
**Marija Butkovič.**

**Žrebanje nepreklicno**  
**16. januarja 1902.**

**Loterija za ogrevalne sobe**  
**glavni dobitnik 40.000 kron**  
vrednosti.

**Srečke po 1 krono.**

priporočajo:  
**Josip Bolaffio, Mandl & Co. Mercurio**  
**Triestino, Ig. Neumann, Henrik Schiff-**  
**mann, Josip Zoldan.**

**SREČA TUKAJ.**  
Spodaj označeni krasni predmeti:  
**33 komadov „franko“ samo za gl. 3-30**  
se vdobijo toliko čase, dokler zaloga traja, naravnost od  
**J. WANDERER, tovarna za ure, Krakov, Stradom 2**

vdobijo se

nikaka stenska ura! nikake igrače!

samo rabljivi predmeti od niklja, double pozlačenih in od pristnega srebra s pečatom c. kr.  
puncovnega urada.

1 nikeljasta rem. žepna ura, 14 ur iduća, jamčena za dober tek.  
1 podoba cesarja Fran Josipa I. ali Njeg. svetosti papeža, tudi socijalistična na pokrove ure  
1 možnjček od usnja za to uro.  
1 verižica od niklja ali pozlačena z lepim naveskom.  
1 j. ko fino žepno ogledalo, okovano, dvojna šipa.  
1 par finih gumbov od duble zlata, patentovni.  
6 parov  
1 elegantna škatlja za cigare ali cigarete.  
1 par uhanov od pristnega srebra s škatljico.  
1 kravatna spila od  
1 prstan  
15 razglednic iz Krakova, Prage ali Dunaja.

**Brezplačno in franco**  
pošljem moj velik ilustrirani cenik od ur in dragocenosti. — Ta garnitura velja mesto srebrnega prstana  
z enim zlatim prstanom od 14 karatov gl. 5-50.

**Ulica Poste vecchie 16**  
vogal ulice Caserma  
pod novo municipalno palačo.

**G. GULA**

**Na zahtevo ceniki.**  
Telefon št. 1082.

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svojo dobro sortirano  
**trgovino**

z dezertnimi vini, šampanjcem, Bordeaux, Burgunder, renskimi vini, Mosella, ita-  
lijskimi, avstro-ogerskimi in namiznimi vini.

Rum Jamaška, Demerard, konjak, sladke pijače in razna žganja, vse to iz  
krajev, kjer se pridobije ter od prvih tu in inozemskih tvrdik.

Toči na drobno (od 1/4 litra naprej) rum, Demerard in Havano, Marsalo,  
ciper, moškat, likerje in razna žganja itd.

**po najnižjih cenah**

Na izbero: kitajski in ruski čaj prve vrste.

**FILIJALKA**  
**c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda**  
za trgovino in obrt v Trstu.

**Novci za vplačila.**

| V vrednostnih papirjih na | V napoleonih na         |
|---------------------------|-------------------------|
| 4-dnevni izkaz 2 1/4 %    | 30-dnevni odkaz 2 1/4 % |
| 30- " " 3 1/4 %           | 3-mesečni " 2 1/4 %     |
|                           | 6- " " 2 1/2 %          |

na pisma, katere se morajo izplačati v sedanjih ban-  
kovih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse  
v krepot z dnem 24. junija, 28. junija in odnošne  
20. avgusta t. l. po določeni obnavi.

**Okrožni oddel.**  
vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih  
brez obresti.

**Nakaznice**  
na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave  
Reko kako v Zagreb, Arad, Bilitz, Gablonz, Grad  
Ribnj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Lince, Olomcu  
Reichenberg, Sazav in Solnograd, brez troškov.

**Kupnja in prodaja**  
bitku 1% provizije.

**Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.**

**Predjml.**  
amčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente  
Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih —  
provizija po jako umestnih pogojih.  
Kreditna pisma na katerikoli mesto.

**Vložki v pohrano.**  
Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke  
italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem  
kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati pa  
srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodb

**„Andemo de Franz“**  
krčma  
v ulici Geppa št. 14.  
**Toči vina prve vrste:**

|                                         |               |
|-----------------------------------------|---------------|
| <b>Bela vipavska</b> . . . . . liter po | <b>36 kr.</b> |
| <b>Črna istrska</b> . . . . . " "       | <b>36 "</b>   |
| <b>Istrski refošk</b> . . . . . " "     | <b>48 "</b>   |

Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gor-  
skimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah.  
Družinam se pošilja na dom od 10 litrov  
naprej: **Ipavsko belo liter po 28 kr.,**  
**črno istersko liter po 28 kr.**

Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem  
vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.

**Josip Furlan, lastnik.**

**Važno oznanilo!**

Podpisani smatrajo si v dolžnost javiti  
slavnemu občinstvu, da so **dalmatinska**  
črna, bela, Opolo in **istrska vina**, ki se  
prodajajo v njihovi zalogi v Trstu, ulica  
delle Legna št. 6 (v dvorišču), analizovana  
in stavljeni pod **stalno kontrolo zavoda**  
**za kemično analizovanje, ovlaščenega**  
**od c. kr. avstrijskega ministerstva**  
**za notranje stvari.** Zato se stavlja na  
vse sode in boteljke kontrolna in garancijska  
značka za pristnost vina. To določbo je  
izdalo visoko c. kr. ministerstvo za notranje  
stvari radi pregestega kvarjenja vina, ki  
stavlja v resno nevarnost ljudstvo.

Kdor si torej vkupi vino v naši zalogi,  
je gotov, da se v njem ne nahaja drugih  
snovij, nego da je vino čisto in naravno, da  
se sme z mirno vestjo dajati bolnikom in  
in konvalescentom, vsled česar se mora za-  
htevati vedno le garancijsko znamko.

Z vsem spoštovanjem  
**Braća Buj,**  
Split-Trst.

**Prvo primorsko podjetje za**  
razpošiljanje in prevažanje pohištva  
**Rudolf Exner**  
Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.  
Telefon 847.

**Specijalno bavljenje za inmagaciniranje**  
pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na  
najboljši način in po zmernih cenah. Nakla-  
danje in prevažanje pohištva po železnici in  
morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor  
tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici  
s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše  
konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za-  
bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in  
kamor si bodi.

Kdor potrebuje žaluzije, tkane le-  
sene ali pletene rolete, železne ali lesene  
zatvornice za prodajalnice, naj se obrne  
naravnost na

**Prvo hrvatsko tovarno ža-  
luzij roletov, lesenih in že-  
leznih zatvornic in**  
**kartonaže**

**G. Skrbić**  
Zagreb — Hica 40 — Zagreb.

Ceniki brezplačno in franko. Va-  
rujte se potovalnih zastopnikov, ki za-  
htevajo denar v naprej.

**na milijone dam**

rabi „Feolin“. Vprašajte Vašega zdravnika, ako  
„Feolin“ najboljši kozmetik za kožo c. kr. i. l. p.  
grši obraz in najostudnejše roke zadobe takoj aristo-  
kratično finost in obliko z rabi „Feolina“. „Feolin“  
je angleško mlo sestavljeno iz 42 zlahtnih in svežih  
zelišč. Jamčimo da se s porabo „Feolina“ popolnoma  
odpravijo gube na obrazu, kožni črvi, oporenja, rude-  
dice na nosu itd. „Feolin“ je najboljšo sredstvo za  
čiščenje in vzdrževanje in olepšanje lasij, zabranjenje  
iste proti odpadanju, plešam in boleznim v glavi.  
„Feolin“ je tudi najnaravnejše in najboljšo sredstvo  
za čiščenje zob. Kdor redito rabi „Feolin“ mesto  
mila, ostane mlad in lep. Vrne se takoj denar, ako  
bi „Feolin“ ne imel popolnega uspeha. Cena komada  
1 K 3 komadi 2.50 K, 6 komadov 4 K 12 komadov  
7 K. Poština za 1 komad 20 st. od 3 nadalje 60 st.  
Pozetje 60 st. več. **Glavna zaloga M. Feith,**  
**Dunaj, VII., Mariahilferstrasse 33. I nadstr.**

**100 do 300 goldinarjev**  
zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu  
v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez  
kapitala in rizika z razpečavanjem zako-  
nito dovoljenih državnih papirjev in srečk.  
Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oester-**  
**reicher v Budimpešti, VIII Deutshegasse, 8.**

Zagreb, 30. aprila 1901

**Gg. Žnideršič & Valenčič**  
**Ilir. Bistrica**  
**prva kranjska tovarna testenin.**

Gospod J. Weiser je prejel dan-  
es odposlane makarone ter Vam mo-  
ramo izreči

**največje priznanje**

kajti blago je v istini izvrstno.

**Prva**  
**zagrebska agenturna zadruga**

Remeljni v velikem izboru, bukove debla  
orehovina, jelovina, trd les vsake vrste, dogice  
za parkete, bukovina, jelovi podovi, držala za  
stopnjice.

**Cene zmerne.**  
**Viktor Miklavez**  
v Trstu Via Fonderia št. 10.

**Ivan Angeli**  
ulica Canale 5  
zraven cerkve sv. Antona novega

je edini tovarnar čopičev vseh  
vrst in ščetk, nahajajoč se na  
tržaškem trgu ter zamore konku-  
rirati z vsakomur.

VELIK IZBOR velikih ščetk od grive ali  
korenk tudi malih. Angleške ščetke za čiščiti  
obuvala, neprelomljivi ameriški glavniki,  
angleške ščetke za zobovje čistiti, specijalitete  
za parfumiranje angleškega in domačega  
izdelka vse po jako nižjih cenah.